

HELSINGIN YLIOPISTO - HELSINGFORS UNIVERSITET

Tiedekunta/Osasto - Fakultet/Sektion Matemaattis-luonnontieteellinen	Laitos - Institution Eläintieteen laitos, morfologian ja ekologian osasto
Tekijä - Författare Jyrki Jahnukainen	
Työn nimi - Arbetets titel Hauen ruoansulatuskanavan matomaiset loiset Gennarbynlahdessa ja Tvärminnessä	
Oppiaine - Läroämne eläintiede (morfol. ekol.)	Työn laji - Arbetets art pro gradu -työ
Aika - Datum 24.3.1982	Sivumäärä - Sidoantal 72 pp.
Tiivistelmä - Abstract <p>Ruoansulatuskanavan matomaiset loiset kerättiin 123 hauesta, joista 87 pyydystettiin Suomenlahden ulkosaaristosta, Tvärminnen eläintieteellisen aseman vesialueelta, ja 36 Saaristomeren lahdesta padotustamakeavesialtaasta, Gennarbynlahden pohjoisosasta. Näytteet otettiin molemmilta alueilta kolmena jaksona: keväällä, kesällä ja syksyllä. Näytteet käsiteltiin tuoreina. Loisia etsittiin preparointimikroskoopilla ruoansulatuskanavan sisällöstä ja sisäpinnasta, jota myös kaavittiin kiinnittyneiden loisten löytämiseksi. Loisia oli yhteensä 9998. Niitä oli 16:tä lajia tai sukua, joista 8:aa tavattiin molemmilta alueilta, 7:ää ainoastaan Tvärminnestä ja 1:tä ainoastaan Gennarbynlahdesta. Lajit olivat: <u>Triaenophorus nodulosus</u>, <u>Eubothrium</u> spp., <u>Proteocephalus</u> spp., <u>Azygia lucii</u>, <u>Raphidascaris acus</u>, <u>Camallanus lacustris</u>, <u>Metechinorhynchus salmonis</u> ja <u>Acanthocephalus lucii</u> (molemmilta alueilta), <u>Rhipidocotyle illense</u>, <u>Sphaerostoma</u> sp., <u>Contracecum aduncum</u>, <u>Ascarophis morrhuae</u>, <u>Neoechinorhynchus rutili</u>, <u>Echinorhynchus gadi</u> ja <u>Corynosoma strumosum</u> (vain Tvärminnestä) sekä <u>Bunodera luciopercae</u> (vain Gennarbynlahdesta). Näistä lajeista kolme on varsinaisia hauen loisia, ja ne olivat myös aineiston kolme yleisintä loista: <u>T. nodulosuksen</u> esiintymistiheys oli Tvärminnessä 98 % ja Gennarbynlahdessa 100 %, <u>Azygia lucii</u> 55 % ja 100 % sekä <u>R. acuksen</u> 94 % ja 64 %. Loisten runsaus vaihteli siten, että Tvärminnen hauissa oli keväällä keskimäärin 179 matoa (keskihajonta 182), kesällä 48 (keskihajonta 38) ja syksyllä 47 (keskihajonta 40). Gennarbynlahden hauissa oli keväällä keskimäärin 91 loismatoa (keskihajonta 63), kesällä 39 (keskihajonta 20) ja syksyllä 48 (keskihajonta 48). Eri alueilta samaan aikaan ja toisaalta samalta alueelta eri aikoina otettuja näytteitä verrattiin t-testillä. Loisten runsauden suhteen Tvärminnen kevät-hauet eroavat sekä kesä- että syys-hauista tilastollisesti erittäin merkittävästi ja Gennarbynlahden kevät-hauista melkein merkittävästi. Loislajien lukumäärän suhteen erosivat Gennarbynlahden kesänäytteen hauet (keskimäärin 2.6 loislajia kalassa) muiden näytteiden hauista (3.7 - 4.6 lajia kalassa) merkittävästi tai melkein merkittävästi. Korrelaatiotestillä todettiin, että kalan pituuden ja loisten runsauden välillä on positiivinen korrelaatio kaikissa kuudessa näytteessä. Korrelaatio oli erittäin merkittävä yhdessä näytteessä ja merkittävä toisessa. Kalan pituuden ja siinä tavattavien loislajien lukumäärän välillä oli osassa näytteitä positiivinen ja osassa negatiivinen korrelaatio. Samanlainen tilanne oli loisten runsauden ja lajimäärän välillä. Kolmen tärkeimmän loislajin keskinäisissä runsaussuhteissa ei ollut yhdensuuntaisia korrelaatioita. Mikään negatiivisista korrelaatioista ei ollut tilastollisesti merkittävä, mutta positiivisista oli neljä merkittävä.</p>	
Asiasanat - Ämnesord kalaparasitologia, suolistomadot, hauki	
Säilytyspaikka - Förvaras Eläintieteen laitos, morfol. ekol. os., kirjasto	HELSINGIN YLIOPISTO ELÄINTIETEEN LAITOS MORFOL. JA EKOL. OS. KIRJASTO
Muuta tietoja - Övriga uppgifter	